

An Analysis of Tülin Kozikoğlu's Books in Context of Supporting Creative Thinking Skills in Early Childhood ¹

Seda ÇAĞRICI ² & Zühal GİZİR ³

Abstract

With the developing technology and changing world conditions, people's needs have changed, and educational programmes and philosophies have also changed in order to adapt to these conditions and to catch up with the current ones. In the new world order where communication has gained a lot of importance, language and thinking skills have become more prioritised. Since the early childhood period has an important share in the formation of personality, the importance of literary texts for children of this period increases. In this study, the main aim was to analyze the books of Tülin Kozikoğlu, one of the writers of children's literature, in the context of supporting creative thinking skills in early childhood. Tülin Kozikoğlu's stories have been translated into many foreign languages and she organizes creative writing workshops for children, teachers and adults. Twenty-seven works of Tulin Kozikoğlu published until 2021 were analyzed as study materials. In this qualitative study, document analysis data collection method was used. In order to classify the data, the source units and context units of the research were determined and categories were determined in line with the units and a 'checklist for determining creative thinking skills in illustrated storybooks' was created. According to the checklist, storybooks were evaluated separately in terms of their titles, cover and binding features, illustrations and texts to support creative thinking skills, and the data obtained were described. It was concluded that the titles, covers, illustrations and texts in Tülin Kozikoğlu's books have elements that support creativity in terms of emotional expression, fantastic elements, richness and colorfulness of imagination, front and back cover integrity, unconventional visualization, movement or activity, extending and crossing borders, unconventional auditoryisation.

Keywords

Preschool period
Children's literature
Creative thinking
Children's picture book
Tülin Kozikoğlu

Article Info

<i>Received</i>	08.10.2023
<i>Reviewed</i>	10.12.2023
<i>Published</i>	30.12.2023
<i>Doi Number</i>	10.29228/ijlet.72914

Reference

Çağrıci, S., & Gizir, Z. (2023). An analysis of Tülin Kozikoğlu's books in context of supporting creative thinking skills in early childhood. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 11(4), 159-177.

¹ This study was produced from the master's thesis prepared by the first author under the supervision of the second author.

² MA, Akdeniz Anaokulu, seda.cagrici33@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3899-4111.

³ Asst. Assoc. Dr., Mersin University, zuhalgizir@mersin.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8014-8392.

Tülin Kozikoğlu'nun Kitaplarının Erken Çocuklukta Yaratıcı Düşünme Becerilerini Desteklemesi Bağlamında İncelenmesi ⁴

Özet

Gelişen teknoloji, değişen dünya şartlarıyla birlikte insanların ihtiyaçları değişmiş, bu şartlara uyum sağlayabilmek, güncel olanı yakalayabilmek için eğitim program ve felsefeleri de değişmiştir. İletişimin fazlaca önem kazandığı yeni dünya düzeninde, dil ve düşünme becerileri daha öncelikli hale gelmiştir. Erken çocukluk dönemi kişiliğin oluşumunda önemli bir paya sahip olduğu için, bu dönem çocuğuna yönelik edebi metinlerin önemi artmaktadır. Bu çalışmada çocuk edebiyatı yazarlarından Tülin Kozikoğlu'nun kitaplarının erken çocuklukta yaratıcı düşünme becerilerini desteklemesi bağlamında incelenmesi başat amaç olmuştur. Tülin Kozikoğlu'nun bir çok yabancı dile çevirisi yapılan öykülerinin bulunmasının yanı sıra çocuklar, öğretmenler ve yetişkinler için yaratıcı yazı atölyeleri düzenlemesi yazarın araştırma konusu olmasının sebeplerindedir. Çalışma materyalleri olarak Tülin Kozikoğlu'nun 2021 yılına kadar yayımlanmış yirmi yedi eseri incelenmiştir. Nitel bir araştırma olan bu çalışmada doküman analizi veri toplama yöntemi kullanılmıştır. Verileri sınıflandırmak üzere araştırmanın kaynak birimleri ve bağlam birimleri saptanmış ve birimler doğrultusunda kategoriler belirlenerek 'resimli öykü kitaplarında yaratıcı düşünme becerilerini belirlemeye yönelik kontrol listesi' oluşturulmuştur. Kontrol listesine göre öykü kitapları başlıkları, kapak ve cilt özellikleri, çizimleri ve metinleri açısından ayrı ayrı yaratıcı düşünme becerilerini desteklemeye yönelik değerlendirilmiş, elde edilen veriler betimlenmiştir. Tülin Kozikoğlu'nun kitaplarındaki başlık, kapak, resim ve metinlerin; duygusal dışavurum, fantastik unsurlar, hayal gücü zenginliği ve renkliliği, ön ve arka kapak bütünlüğü, alışılmamış görselleştirme, hareket veya faaliyet, sınırları uzatma ve geçme, alışılmamış işitselleştirme açısından yaratıcılığı destekleyen unsurlar taşıdığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Erken çocukluk dönemi
Çocuk edebiyatı
Yaratıcı Düşünme
Resimli çocuk kitabı
Tülin Kozikoğlu

Article Info

Gönderim Tarihi	08.10.2023
Kabul Tarihi	10.12.2023
Yayın Tarihi	30.12.2023
Doi Numarası	10.29228/ijlet.72914

Kaynakça

Çağrı, S. & Gizir, Z. (2023). Tülin Kozikoğlu'nun kitaplarının erken çocuklukta yaratıcı düşünme becerilerini desteklemesi bağlamında incelenmesi. *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 11(4), 159-177.

⁴ Bu çalışma birinci yazar tarafından ikinci yazarın danışmanlığında hazırlanmış yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Giriş

Ülkelerin ekonomik, sosyo-kültürel, siyasal yönde yaşanan hızlı değişimleri, teknolojik gelişmelerin yaşanması insan hayatında çok yönlü değişimi de beraberinde getirmiştir. Bu değişimler sayesinde bilgi kaynakları çoğalmış ve bilgiye hızlı erişim sağlanmıştır. Dolayısıyla insanda kendini geliştirme, bilgilerini güncelleme, hayata bakış açısında vizyon sahibi olma ihtiyacı doğurmuştur. Ülkeler arası rekabet artmış, bu da hayal gücünü aktif bir şekilde kullanan, çok yönlü ve yaratıcı düşünebilen, yaratıcı potansiyele sahip bireylere olan ihtiyacı da beraberinde getirmiştir. Yaşanan hızlı değişim ve yeniliğe ayak uyduran, teknoloji, bilim, sanayi gibi sektörlerde yeni ve farklı ufuklar açan bireylerin çoğalması toplumların hedefi haline gelmiştir. Yaratıcı düşünme becerileriyle donatılmış bireylerin varlığı hem sonuç hem gereklilik olmuştur. Bilginin çoğalması ve erişimin kolaylığı öğrenmede seçiciliği öne çıkarırken, neyin öğrenileceği ve nelerin öğrenmeye değer olduğu sorusuna yanıt verebilen yaratıcı düşünme becerisi önem kazanmıştır. Toplumların yeniçağa entegrasyonu bağlamında düşünme tarzlarının da yeniçağa uyumlu olması gerekir hale gelmiştir. Bu entegrasyonu sağlayamayan toplumlar çağın getirdiklerinden faydalanma bağlamında geride kalma tehlikesi ile karşı karşıya kalabilir (Yücel, 2006, s.2; Yeşilyurt, 2020, s.3876).

Bilgiye ulaşmanın bu denli kolay olduğu günümüzde, asıl önemli olanın bireyin düşünme yetisi olduğu anlaşılmıştır. Düşünme becerileri içinde yaratıcı düşünme becerisinin varlığı ile bilgiyi sorgulama, yorumlayıp değerlendirme kabiliyetinin bireyde ne kadar ön plana çıktığı ile bağlantılı olarak bir adım öne çıkmıştır. Bu sebeple ezberci eğitim anlayışı geride kalmış, eleştiren, sorgulayan, düşünen bireylerin yetişmesini sağlayıcı eğitim politikaları ve hedefleri düzenlenmiştir. Her bireyde var olan yaratıcı potansiyel doğuştan getirilmekle birlikte, bu potansiyelin ortaya çıkabileceği ortamların sunulması, doğru eğitim süreçleri, eğitim ortamının düzenlenerek yaratıcı düşünme becerilerini destekleyici hale getirilmesi ve uygun materyallerle zenginleştirilmesi bireylerin yaratıcı düşünme becerisini desteklemektedir. Erken çocukluk döneminde çocukların yaratıcı düşünme becerilerini destekleyen öykü, masal, anı, biyografi, destan, mitoloji, bilmece gibi edebi türler olmakla birlikte bunların arasında en dikkat çeken çocukların bu dönemde ilk karşılaştıkları türlerden biri olması münasebetiyle resimli öykü kitaplarıdır. Çocuk edebiyatına olan ilgi artmakta, bu alanda eser veren yazarlar da sayıca çoğalmaktadır. Erken çocukluk döneminde sayıca fazlalaşan resimli öykü kitaplarının varlığı ile okuyucuların da çocuk edebiyatı ürünlerine ilgisi yoğunlaşmakta ve okuyucular nitelikli çocuk edebiyatı eserleri konusunda daha seçici olmaktadır.

Erken çocukluk dönemi resimli çocuk kitapları, çocukların kitaplardaki kahramanlar ile özdeşim kurarak kendi yaşantılarından bir şeyler bulabilecekleri, başa çıkmakta zorlandıkları duygularını ile ilgili örneklerle karşılaşarak problem durumlarına yaratıcı çözümler bulabilecekleri, kendini tanıma ve sosyal çevredeki farklı kimlikleri anlama konusunda yardımcı olabilen etkili araçlardır. Çocukların çeşitli keşifler yapmasına imkân tanıyan resimli çocuk kitapları, çocuğu yaratıcı süreçlerden geçirerek çevresine duyarlı, yenilikçi, üretken, merak duygusunu canlı tutan bireyler olmasına da basamak oluşturmaktadır.

Çocuklar için en önemli öğrenme çabaları ve becerileri okulöncesi dönemde gerçekleşir. Doğduklarından itibaren yürümeyi, konuşmayı, iletişim kurmayı, düşünmeyi, sentez yapmayı, problem çözmeyi ve daha birçok öğrenmeyi bu dönemde gerçekleştirirler. Aşamalı bir sürece dayanan bu öğrenme becerileri gelişimsel dönemlerinde geliştirilmezse, bu durum çocuğun hem okul yaşantısında hem de ilerleyen dönemlerinde öğrenmenin güçleşmesine neden olacaktır. Bu noktada

çocukların öğrenme becerilerinin, okul öncesi dönemde edinmiş oldukları öğrenme becerilerinden etkilendiğini söylemek gerekir (UNESCO, 1999; akt., Sever, 2002: 66). Çocukların edinmiş oldukları bu öğrenme becerilerini etkin kılmak ise onların okul öncesi dönemden başlayarak nitelikli çocuk kitaplarıyla tanıştırmalarıyla mümkündür. Okul öncesi dönemde çocuğu kitaba çeken ilk uyaran, ona kitabı sevdiren başat öge ise kitabın görsel değeridir (Sever, 2010: 167).

Bu araştırmanın genel amacı, çağdaş çocuk edebiyatımızın önde gelen yazarlarından biri olan Tülin Kozikoğlu'nun kitaplarını erken çocuklukta yaratıcı düşünme becerilerini desteklemesi bağlamında inceleyip değerlendirmek ve elde edilen bulgular ışığında eserlerin yaratıcı düşünme becerilerini destekleme bağlamında uygunluğunu ortaya çıkarmaktır. Buradan hareketle araştırmanın amacını, Tülin Kozikoğlu'nun kitaplarının çocukların yaratıcı düşünme becerilerine katkısının incelenmesi oluşturmaktadır.

•Tülin Kozikoğlu'nun kitapları erken çocuklukta yaratıcı düşünme becerilerine nasıl katkılar sağlamaktadır?

•Tülin Kozikoğlu'nun kitapları başlıkların açıklayıcılığı ve ifade gücü açısından erken çocuklukta yaratıcı düşünme becerilerine nasıl katkılar sağlamaktadır?

•Tülin Kozikoğlu'nun kitapları kapak ve cilt özellikleri açısından erken çocuklukta yaratıcı düşünme becerilerine nasıl katkılar sağlamaktadır?

•Tülin Kozikoğlu'nun kitapları yazı tasarımı ve resim özellikleri çocuklukta yaratıcı düşünme becerilerine nasıl katkılar sağlamaktadır?

•Tülin Kozikoğlu'nun kitapları metin özellikleri açısından erken çocuklukta yaratıcı düşünme becerilerine nasıl katkılar sağlamaktadır?

Bütünsel olarak bakıldığında pek çok iç ve dış özellikleri barındıran çocuk edebiyatı; dil yetkinliği, pedagojik içerik, kurgu, estetik yapı gibi özellikleri içermektedir. Nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerinde bu özelliklerin hepsi bir arada mevcut iken, bu özelliklerden de değerlerden bir tanesini bile barındırmayan kitapların sayısı oldukça fazladır. Bu sebeple nitelikli çocuk kitapları seçimi yapmak çok büyük önem arz etmektedir. Sever (2013) çocuklarda yaratıcı düşünmeyi ve eleştirel düşünmeyi destekleyen, Türkçenin etkili ve doğru kullanımını önceleyen, çocukların zihinsel ve duygusal gelişimlerine katkı sağlayan, iletişim olanakları sunan, karar verme, problem çözme ve araştırma yeteneğini geliştiren edebi eserlerin seçilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu durum çocuk kitaplarının incelenmesinde özenli olunmasının gerekliliğini ortaya koyar. Külük'ün (2013) belirttiği gibi çocukta yaratıcılığın gelişmesi/ ortaya çıkması, düşünsel ve sanatsal farkındalığın oluşabilmesi için çocuğun erken yaşlardan itibaren sanatçıların hazırladığı resimli çocuk kitaplarıyla daha fazla etkileşimde bulunması gerekir. Zira çocuk görsel sanatlara dönük ilk eğitimini yazınsal çocuk kitapları aracılığıyla alır (Külük, 2013, s.400). Asutay (2013) ise çocuğun, çocuk kitabından ve yazarından beklentisinin kendisini çocukluğundan çıkararak, kendi dünyasına götürmesi olduğundan bahseder (Asutay, 2013, s.268). Çocuk kitaplarının çocukların hayatındaki önemi bu nedenle kitapların içeriklerinin ne kadar önemli olduğu ayrıca yaratıcılığın çocukların hayatındaki önemi ve çocukların yaratıcılıklarını geliştirmede kitapların da önemli birer kaynak olduğu bilinmektedir. Gönen vd. (2012) çocuğun hayal dünyasını analiz eden ve çocuk seviyesine inen yazın türleri ortaya koyabilmenin çocukları çok iyi tanıma ve dünyaya çocukların gözünden bakma yoluyla gerçekleşebileceğinden bahseder. Çocuklar için hazırlanan edebi eserlerin çocukların sosyal, bilişsel, dil ve duyuşsal gelişim özelliklerine ve onların beklentilerine uygun hazırlanması gerektiğini vurgulayarak çocuk edebiyatı

ürünlerinin onları yaratıcı düşünmeye sevk edebilen ve onlarda okuma zevki oluşturabilen niteliklerini taşıması gerektiğinden bahseder (Gönen vd., 2012, s.259).

Çocuk kitapları, erken çocukluk döneminden başlayarak dil becerilerinin kazanımı sürecinde kayda değer katkılar sağlayan kaynak niteliğinde materyallerdir. Çocuğun, dili kullanmaya başlamasıyla sözlü ifade bulan hikâye anlamı, çocuğun hikâyeleri ile kendilerini de şekillendirmeye başlarlar (Kalyoncu ve Dağlı, 2007, s.672). Çocuk edebiyatı sınıflama, uygulama, eleştiri yapma, karşılaştırma, gözlemleme gibi bilişsel süreçlerin gelişmesinde etkin bir role sahiptir. Yaşamda karşılaşılabilecek problemlere çözüm önerilerini sanatçı duyarlılığı ile gösteren kaynaklar çocuk kitaplarıdır. Bu kitapların profesyonel ellerden çıkması da madalyonun diğer yüzüdür. Kalyoncu ve Dağlı'ya (2007) göre hızlı ilerleyen teknolojiye uyum sağlamaya çalışan bireylere, geleceği görebilen sanatçıların hikayelerinin yol gösterici nitelikte olacaktır. Bu eserlerin çocukların duygusal, bilişsel, motor, sosyal gibi bütün gelişim alanlarına doğrudan etkisi bulunduğu göz ününe alındığında nitelikli çocuk edebiyatı kitaplarının ne kadar önem arz ettiği ortaya çıkmaktadır. Gönen vd. (2012) göre çocuklarda kitap okuma alışkanlığının kazanımı için, çocukların nitelikli çocuk edebiyatı ürünleri ile karşılaşması gerekir çünkü kitap okuma alışkanlığının küçük yaşlarda kazanıldığı bilinmektedir (Gönen vd., 2012, s.258). Nitelikli çocuk edebiyatı ürünlerinde çocuklara farklı kişilikte insanlar, değişik kültürler, farklı yaşam biçimleri sunulur bu da çocuğun yaşam becerisi kazanmasını sağlar. Toplumsallaşmanın çocuklar için en önemli gelişim süreçlerinden biri olduğu bilinmektedir. Toplumsallaşma ferdin ait olduğu bir grubun ya da toplumun değerlerini, davranışlarını kazanma ve o grubun etkin üyesi haline gelme sürecidir. Bu nedenle yapılan bu araştırmanın da önemi belirtilmiş olan katkılar ışığında ele alınmıştır.

Tülin Kozikoğlu'nun birden fazla yabancı dile çevirisi yapılan öykülerini kapsayan bu çalışmada yazarın üç-altı yaş grubuna hitap eden öyküleri, çocuklara yaratıcı düşünme becerisi kazandırması açısından incelenmiş ve bu konuda alan yazınına katkı sağlaması amaçlanmıştır. Bu çalışma çocuk kitapları seçilirken anne babalara ve öğretmenlere yol gösterici niteliktedir.

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın amacına uygun olarak seçilen araştırma modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları ve verilerin analiz edilmesi ile ilgili bilgiler alt başlıklarla verilmiştir.

Araştırmanın Yöntemi

Tülin Kozikoğlu'nun kitaplarının erken çocuklukta yaratıcı düşünme becerilerini desteklemesi bağlamını araştıran bu çalışma, nitel bir araştırmadır. Tarihsel olarak nitel araştırmaya, probleme ilişkin araştırmacının öznel görüşlerini barındırması sebebiyle yorumlayıcı araştırma, doğal olguları belirleme uğraşından hareketle doğal araştırma ve bir konuyu belirli bir sosyal ortam içinde derinlemesine incelemesinden dolayı alan araştırması gibi farklı isimler verilmiştir (Baltacı, 2017). Nitel araştırma, incelediği probleme ilişkin yorumlayıcı, sorgulayıcı ve problemin doğal ortamındaki biçimini anlama uğraşı içinde olan bir yöntemdir. Yıldırım ve Şimşek'e (2013) göre nitel araştırma, araştırma yapan kişiye genel bir yaklaşım sağlar. Bütüncül bir bakışla ele alınan araştırma nesnelere resmedilmesini sağlar. Çalışmada, araştırma nesnelere derinlemesine incelenerek var olan bir olguyu olduğu gibi tespit etmek amaçlandığından nitel bir araştırmadır. Çalışmada çocuk kitapları çeşitli olgular açısından inceleneceğinden nitel araştırma türünde desenlenmiş olup doküman analizi yöntemi kullanılarak

yürütülmüştür. Doküman analizi, araştırılması hedeflenen olgu veya olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.217).

Araştırmanın İnceleme Nesneleri

Araştırmanın inceleme nesnelere Tülin Kozikoğlu'nun erken çocukluk dönemine ilişkin yer alan, 2021 yılına kadar baskısı yapılan kitapları oluşturmaktadır. Literatürde Tülin Kozikoğlu'nun kitaplarının yaratıcı düşünme becerileri açısından incelenmesi ile ilgili herhangi bir araştırmaya rastlanılmaması, yazarın kitaplarının içerik, biçim, tema ve resimleme açısından alışılmışın dışında özellikleri ile dikkat çekici olması, yazarın yaratıcı yazarlık atölyeleri düzenlemesi, atölyelerle birlikte yazarın kitaplarında da yaratıcı unsurları barındırmasına önem vermesi, kaleme aldığı öykülerin arasında ulusal alanda ödül alan öyküsünün olması dikkat çekmiş, bu nedenlerle çocukların yaratıcılıklarını desteklemek amaçlı yazarın eserlerinin erken çocukluk alanında daha tanınır olması gerektiği ve yazarın kitaplarının çocukların yaratıcı düşünme becerilerine olumlu katkılar sunacağı görüşünden hareketle araştırmaya değer bulunmuştur.

Bu doğrultuda yazarın incelenen yıl itibariyle yirmi sekiz adet erken çocukluk dönemi çocuk kitabı bulunmaktadır. Ancak bunlardan bir tanesi ilkökul düzeyinde olduğu için erken çocukluk dönemine ilişkin yirmi yedi eseri inceleme nesnesi olmuştur. Yazarın bu kitapları arasında erken çocukluk dönemine yönelik olan El ele, Kıskaç Kurbağa Eda, Tembel Balık Sefa, Utangaç Köpek Kaya, Korkak Kuş Sema, Bulutunu Arayan Su Damlası, Sırası mı şimdi! Hepsi Benim! Foli, Özgürlüğünü Arayan Kelebek, Kelebeğini Arayan Ayşe, Yemeğini Arayan Tırtıl, Pes Etmek Yok!, Harika Bir Uçurtma, Bilmiş Fare Tuna, Dondurma Yok mu? Peli, Bir Çizgi Film Daha! Mali, Bu Ne Tatlı Şey Böyle! Loli, Hiç Uykum Gelmedi! Ali, Hayvanları Çok Seviyorum! Veli, Ben Bir Ressamım! Dali, Aman Nazar Değmesin, Öfkeli Örümcek Rıza, Mutsuz Kedi Dila, İnatçı Kirpi Mina, Dönme Dolap, Sabırsız Sinek Feza, Bir Tanecik Oğlum kitapları inceleme nesnesi olarak seçilmiştir.

Veri Toplama Araçları

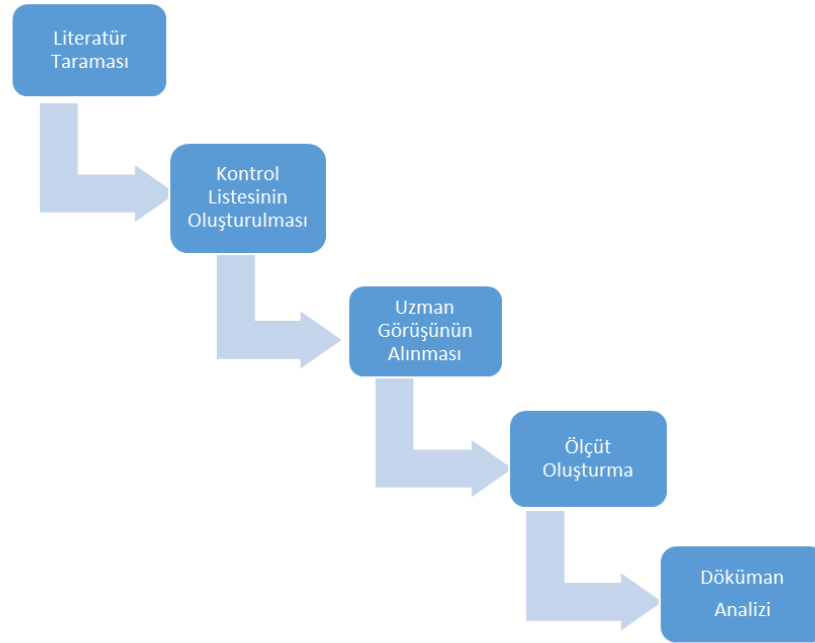
Çalışmanın başlangıcında literatür taraması yapılarak alan yazın çalışmaları incelenmiştir. Çalışma verileri; Tülin Kozikoğlu'nun erken çocukluk dönemi kitaplarından doküman incelemesiyle irdelenerek elde edilmiştir.

Veri Toplama Süreci

Araştırma verileri araştırmacı tarafından hazırlanan 'Resimli Öykü Kitaplarında Yaratıcı Düşünme Becerilerini Belirlemeye Yönelik Kontrol Listesi' ile toplanmış ve içerik analizleri yapılarak değerlendirilmiştir. Nitel araştırmalardaki geçerlik ve güvenilirliği etkileyen faktörler nicel araştırmadaki geçerlik ve güvenilirlik ile farklılık gösterir. Nitel araştırmalarda geçerlik araştırmacının araştırdığı konuyu, olduğu haliyle olabildiğince tarafsız incelemesi anlamına gelmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Nitel araştırmalarda geçerlik araştırma sonucunun doğruluğunu ele alır. Dış geçerlik araştırma sonuçlarının benzer topluluklara veya ortamlara aktarılabilme durumu ile ilişkilidir. Nitel araştırmalarda iç geçerlik ise çalışmanın sonuçlarına ulaşmak için izlenen sürecin çalışılan gerçekliği ortaya koymasındaki yeterliğine bağlıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu sebeple bu araştırmada geçerliği arttırabilmek amacıyla alan yazın incelenerek yaratıcılık temaları ve alt kodlar belirlenmiş ve uzman görüşlerine başvurularak gelen öneriler doğrultusunda son hali verilerek bir kontrol listesi oluşturulmuştur. Araştırmanın tüm veri analizleri amaca uygun şekilde ve ayrıntılı olarak yapılmıştır. Araştırmanın tutarlılığını arttırabilmek adına bulgular yorum yapılmadan ve birebir alıntılar yapılarak

sunulmaya çalışılmıştır. Araştırmanın inceleme nesnelere olarak yazarın bir kitabı hariç yirmi yedi kitabı değerlendirilmiştir. Bu şekilde maksimum çeşitlilik elde edilmiştir.

Bu araştırmadaki sonuçların inandırıcılığının yanı sıra güvenilirlik konusu nitel çalışmalar için farklı bir önem taşımaktadır. Güvenirlik olayların başka gözlemciler açısından aynı kategoriye bağlanması ya da gözlemci tarafından değişik zamanlarda aynı kategori ile ilişkilendirilmesidir (Altunışık, Coşkun, Bayraktaroğlu ve Yıldırım, 2005). Bu araştırmada güvenilirliği sağlamak adına araştırmanın yöntemi ve yapıları ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Değerlendirmelerde sonuçların kişiye özgü olma durumunun önüne geçmek ve güvenilirliği sağlamak amacıyla araştırmada kullanılan kitaplardan birinin içeriklerinin analizi bir bilim uzmanı okul öncesi öğretmeni ile bir öğretim elemanı tarafından test edilmiş ve kontrol listesine kodlanmıştır. (Güvenirlik= Görüş birliği / Görüş birliği + Görüş ayrılığı) İki kodlayıcı arasındaki uyum %85 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlik hesaplarının %70 veya üzeri çıkması yeterli görülmektedir (Miles ve Huberman, 1994). İlgili alan yazın taraması sonucunda araştırma konusu, araştırmanın amacı ve araştırma soruları belirlenmiştir. Daha sonra araştırma desenine uygun olarak Resimli Öykü Kitaplarında Yaratıcı Düşünme Becerilerini Belirlemeye Yönelik Kontrol Listesi geliştirilmiş uzman görüşüne sunulmuştur. Bu yolla; nitel araştırmanın inandırıcılık ve güvenilirliğinin artırılması sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırma sürecini yansıtan araştırma deseni Şekil 1.'de özetlenmiştir:

Şekil 1 Veri toplama süreci

Oluşturulan Resimli Öykü Kitaplarında Yaratıcı Düşünme Becerilerini Belirlemeye Yönelik Kontrol Listesi dikkate alınarak doküman analizleri ile değerlendirmeler yapılmış, değerlendirmeler sonucunda elde edilen veriler yorumlanmıştır.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada Tülin Kozikoğlu'nun kitaplarının yaratıcı düşünme becerilerini desteklemesi bağlamında incelenmesi amaçlanmıştır. Verilerin analizinde doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi, belge niteliği taşıyan materyallerin içeriğinin dikkatle ve sistematik bir şekilde analiz edilerek değerlendirilmesinde kullanılan bir nitel araştırma analiz yöntemi olarak ifade edilebilir (Kıral, 2020, s. 173). Bu yöntemle veriler derinlemesine incelenerek elde edilen veriler detaylı bir şekilde yorumlanmaktadır. Toplanan veriler ise benzer yapıları kategoriler altında sınıflandırarak fenomenleri tanımlamanın ve ölçmenin, sistematik ve objektif bir yolu olan; içerik analizi tekniği ile analiz edilmiştir (Elo ve Kyngäs, 2008, s. 108).

Araştırmada ilk olarak Tülin Kozikoğlu'nun kitaplarının erken çocuklukta yaratıcı düşünme becerilerini desteklemesi bağlamında incelenmesi için inceleme ölçütlerini belirlemek amacıyla literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Bu süreçten sonra resimli öykü kitaplarındaki yaratıcı düşünme becerilerini destekleyen tüm unsurları derinlemesine incelemek amacıyla araştırmacı tarafından Resimli Öykü Kitaplarında Yaratıcı Düşünme Becerilerini Belirlemeye Yönelik Kontrol Listesi geliştirilmiştir. Liste oluşturulurken alan yazında yer alan yaratıcılığın alt boyutlarının yanı sıra Torrance'ın yaratıcı düşünce testlerini içeren çalışmaları ve Satori'nin yaratıcı kuvvetler listesi temel alınmıştır (Aslan, 1999). Bu bağlamda resimli öykü kitapları; başlıkların açıklayıcılığı ve ifade gücü, kapak ve cilt özellikleri, yazı tasarımı ve resim özellikleri ile metin özellikleri olmak üzere dört temel kategori açısından ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Hazırlanan liste, üniversitelerin okul öncesi eğitimi bölümünden iki doçent öğretim üyesi, Türkçe eğitimi bölümünden bir profesör, bilim uzmanı unvanı olan bir anasınıfı öğretmeni, çocuk kitapları yazarı ve yaratıcı yazarlık eğitimi alan bir anasınıfı öğretmeni olmak üzere toplam beş uzmanın görüşüne sunulmuştur. Çalışmanın konusuyla ilgili ayrıntılı bilgiye sahip çeşitli alanlarda çalışan uzmanlardan gelen geri bildirimler doğrultusunda Yaratıcı Düşünme Becerilerini Belirlemeye Yönelik Kontrol Listesi'ne, son şekli verilmiştir. Uzman incelemesi; araştırma konusu hakkında ayrıntılı bilgiye sahip ve nitel araştırma yöntemleri konusunda uzmanlaşmış kişilerden, yapılan çalışmayı çeşitli boyutlarıyla incelemesinin istenmesidir. Bu önlem, yapılan çalışmanın inandırıcılık boyutunu oluşturur (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.279). Çalışmanın incelenen nesnelere ekte yer alan ve altta detayları verilen kontrol listesindeki ölçütlere göre tahlil edilmiştir. Kontrol listesinde yer alan değerlendirme ölçütlerine göre de inceleme nesnelere bulunan her bir öğeye istinaden sıklık analizi yapılmıştır. Tablolarda yer alan frekans değerleri, ekte yer alan kontrol listesindeki ölçütlerine göre incelenen nesnelere bulunma sıklığına göre oluşturulmuştur. Oluşturulan tablolarda sıklık analizi yapılmış ve inceleme nesnelere kendi içinde de mukayese edilmiştir.

Çalışmada oluşturulan kontrol listesi dört üst başlıktan oluşmaktadır. Bu başlıklar kendi içerisinde alt başlıklara ayrılmıştır. Çalışmanın yaratıcılık değerlendirme ölçütleri ve alt başlıkları ise şu şekildedir:

A) Resimli Öykü Kitaplarının Başlıklarının Açıklayıcılığı ve İfade Gücünün Yaratıcılık Açısından Değerlendirilmesi

Değerlendirme ölçütleri olarak; başlıklarda ifade gücü, başlıkların soyutluğu, başlıklarda duygusal dışavurum, başlıklarda fantastik unsurlar ve başlıkların hayal gücü zenginliği ve renkliliği açısından değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Gönen (2000) 'resimli kitaplar' kavramını çocuğun en duyarlı olduğu yıllarında, göz ve kulak yolu ile zihin ve duygularını uyarmak için çocuğun yaşamına

girerler şeklinde ifade eder (Gönen, 2000). Okuyucu ile metni buluşturan ilk bölüm başlıktır. Metnin içeriğine dair bilgi ve okuyucuda metne karşı okuma isteği başlığın seçimiyle doğru orantılıdır (Mert Duran,2017). Başlığın kulak yolu ile çocuğun zihin ve duygularını uyaran ilk unsur olduğu bu noktada büyük önem arz etmektedir. Başlık, içeriği anlamlandırma ve metinle ilgili çözümler yapmaya başlanılan ilk adımdır. Okuyucu için kitabın başlığı, kitabı tercih sebebi ola da bilir olmaya da bilir. Bu sebeple yazarlar başlık seçimine de oldukça özen göstermektedir. Başlıklar altyazılar ve çizimler eğer bir şeyi komik, gülünç veya eğlenceli olarak biliyorsa esprili olarak tanımlanabilir. İnsan davranışı veya karakterindeki bazı temel saçmalıkları vurgulama, sözcük oyunları yapma, ironi, benzetme, zıtlık veya gizli tezatları karikatürize etmek sayılabilir.

Fantastik TDK (2005) tarafından gerçekte var olmayan, gerçek olmayan, hayalî olarak tanımlanmıştır. Fantastik edebiyatın tanımlamalarda belirtilen gizemi, kuşkuyu, endişeyi, şaşkınlığı, korkuyu kahramanda yaşatması için, bu ister bir dönüşüm/başkalaşım, olsun isterse de hayalet, canavar, cin vb. varlıkların ortaya çıkması gibi doğüstü bir durum olsun, mutlaka olması gereken bu olayların yansıtılan gerçeklikte/metnin gerçekliğinde imkânsız ve açıklanamaz olması gerekmektedir. Yani, burada fantastik için zorunlu olan gerçek ve gerçek dışılığı, metnin gerçekçi dünyasında karşı karşıya getirmektir (Ertekin, 2007, s.36).

B) Resimli Öykü Kitaplarının Kapak ve Cilt Özelliklerinin Yaratıcılık Açısından Değerlendirilmesi

Resimli öykü kitaplarının kapağı birçok öğeden ve işaret ettiği göstergelerden oluşmaktadır. Resimli öykü kitaplarının ön ve arka kapak tasarımları incelendiğinde, birden fazla paradigmaya dayalı kompleks bir yapının olduğu görülmekte, bu yapının çözümlenmesinde de doğru tasarım yaklaşımlarının yanında içerik ile ilgili doğru kaynaklara başvurulması gerçeği ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla bu yaklaşım, kitap kapağı tasarımının bütüncül olarak değerlendirilmesini zorunlu kılmaktadır (Asan, 2021, s.229). Yaratıcı düşünme daha önce yapılmamış düşünülmemiş, aralarında ilişki kurulmamış nesnelere ya da düşünceler arasında ilişki kurulmasıdır (Saban, 2002, s.113).

Kitapların ön kapak ve arka kapak arasındaki bütünlüğünün sağlanıp sağlanmadığı: Kitabın ön kapağı arka kapağından ayrı düşünülmemelidir. Ön kapakta yaratılan imajın arka kapakla da desteklenip desteklenmediği ve bu doğrultuda içerik ile görsel bir bütün olarak tasarlanıp tasarlanmadığını içerir. Resimli öykü kitapların kapağının, bir bakıma iletişim aracı olarak tasarlandığı da söylenebilir. Erken çocukluk döneminde bulunan bireylerin ilk karşılaştığı edebi metinlerden birisi olan resimli öykü kitaplarının toplum geleceği ve çocukluk döneminde bulunan bireylerin yetişkinliğe geçiş sürecindeki karşılaştıkları ilk kaynaklardan olduğu göz önünde bulundurulduğunda ne kadar önemli bir detay barındırdıkları anlaşılacaktır. Bu durumda resimli öykü kitapların kapağı sadece iletişime dayalı, estetikten yoksun olarak tasarlandığında, ticari olarak başarısızlık yanında daha önemli boyutta toplumsal başarısızlığı da doğurabilmektedir. Dolayısıyla resimli öykü kitapların kapağının iletişim fonksiyonu yanında, heyecan yaratarak dikkat çekmesi, beğenilmesi, estetik değerlere göre tasarlanıp tasarlanmadığına bağlıdır (Asan, 2021, s.230).

Kapaktaki görsellerin alışılmamış görselleştirme açısından değerlendirilmesi: Alışılmamış görselleştirme durağan, düz, önden olan insanların çoğunun verdiği ortak alışılmış perspektifin dışındaki her türlü perspektif olarak algılanır (Aslan, 1999). Alışılmışın dışında bir şeyleri değişik

perspektiften görüp onları farklı bir açıdan yansıtabilmektir. Erken çocukluk döneminde bulunan çocuğun somut kavramlardan soyut kavramlar ile iç içe geçmiş tasarım, doğası itibariyle karmaşık bir yapıya sahiptir. Resimli öykü kitabı kapağı bağlamında düşünüldüğünde, dinleyici olan çocukta anlamlı ve derin bir haz bırakması için bilinç düzeyine hitap edecek bir estetik tasarıma sahip olması gerçeği ortaya çıkmaktadır (Asan, 2021, s.230).

Kapak resimlerinin sınırları uzatma veya geçme açısından değerlendirilmesi: Görünen ve sıradan olandan uzaklaşarak gereken zihinsel sıralamaları yapabilmeyi, birçok problemin yaratıcı çözümü yeniden tanımlama geçmişte devamlı izlenen ve başarılı sonuçlar vermeyen çözümlerden uzaklaşmak ve sorunun o anda tanımlanmış sınırlarını uzatmak veya geçmek gibi eylemleri içerir (Aslan, 1999). Yarım bırakılmış, perspektifin tamamını yansıtmayan, sayfanın dışına taşan, şemanın ötesini okuyucunun zihninde hayali olarak tamamlamasına imkân tanıyan görselleri içerir.

Kapak görsellerinin hayal gücü zenginliği açısından değerlendirilmesi: Hayal gücü çocukların, yetişkin bireylerin düşünemeyeceği kadar derin ve yüksek bizatihi sınırları aşan hayallerine, rüyalarına, başka dünyalara yolculuklarına ne kadar çok hitap edebilirse o derecede yaratıcılık ve mutluluk bağlamında etkisi artmaktadır.

Resimli öykü kitaplarının kapakları erken çocukluk döneminde bulunan çocuğun zihninde kuvvetli farklı resimler yaratan imajları içermelidir. Kafesten çıkmaya çalışan bir aslan, buharı üstünde taze pişmiş bir ekmek, Mars'ta yürüyen bir astronot, pasta yapan bir dede, keman çalan bir müzisyen, bozuk musluğu tamir eden bir baba vs. gibi farklı resimler ile zihinde olayı canlandırabilme yetisi sunabilen detaylar barındırmalıdır.

C) Resimli Öykü Kitaplarının Yazı Tasarımı ve Resim Özelliklerinin Yaratıcılık Açısından Değerlendirilmesi

Duygusal Dışavurum açısından değerlendirilmesi: Gün boyu pek çok duygu yaşarız ve duygusal deneyimlerimiz sonrasında bazı davranışlar sergileriz. Bu davranışsal tepkiler “duygu dışavurum” kavramı ile ifade edilmekte ve farklı araştırmacılar tarafından farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Bir tanıma göre “değeri (olumlu ya da olumsuz) ya da kanalı (jestle, mimikle ya da sözel) ne olursa olsun, duygunun görünürdeki sergilenişidir” (Kring, Smith ve Neale, 1994, s. 934). Bir başka tanıma göre, “gülümseme, kaş çatma, ağlama gibi duygunun deneyimlenmesi ile ilişkili olan davranışsal değişimlerdir” (Gross ve John, 1995, s. 555). Kenndy-Moore ve Watson (1999, s. 4) ise duygusal dışavurumu, “duygusal deneyimi ileten ve/veya sembolize eden, gözlenebilir sözel ve sözel olmayan davranışlar” olarak tanımlamıştır (Araz ve Erkuş, 2014, s.51). Resimli öykü kitapları bağlamında duygular çizimlerdeki figürlerin (insanlar, hayvanlar, cansız objeler) konuşmaları yoluyla iletilebilir. Bazı ortak sözel ifadeler şunlardır: Üzgün, mutlu, eğlence, sevgi, kızgınlık, nefret, kaba, ödü kopmuş, korkmuş, kayıp, sevinç, yalnız, iğrenmiş vs. Sözel olmayan ifade biçimleri şunlardır: Gözyaşları, dans etmek, kahkaha, sarılma, öpme, şefkat göstermek, kavga etme, gülümseme, kaş çatma, öne uzatılmış kollar (sevinç, şefkat, ilgilenmeyi sembolize etmek için) sıkılmış yumruklar, (tehdit veya kızgınlık iletmek için).

Resimli çocuk kitapları çocuk ve yetişkinler için dünyada benzeri olmayan bir tür olarak tanımlanmaktadır. Bu kitaplarda anlamı oluşturma aşamasında resimler de metin kadar önemli bir yer tutmaktadır. İki kez okunan masallar olarak da adlandırılan resimli çocuk kitaplarının bu şekilde adlandırılmasının başlıca sebebi kitapta yer alan görsel ve metinlerin hemen hemen eşit oranda yer alması ve ikisinden birinin de hikâyeyi anlatabiliyor olmasıdır. Resimli çocuk kitapları en az üç

elementten oluşmaktadır. Bunlar; kelimelerle söylenen şeyler, resimlerle söylenen şeyler ve resim ile kelimelerin birleşmesi sonucu alıcıya iletilen şeylerdir (Galda ve Cullinan, 2001; Jalongo, 2004; Nikolajeva ve Scott, 2000).

Hareket veya faaliyet açısından değerlendirilmesi: Hareket veya faaliyet ipuçları başlıklardan çizimlerdeki figürlerin konuşmalarından vücutların duruşundan anlaşılabilir. Bazı sık görülen ipuçları şunlardır: Koşma, uçma, su üstünde durma, dans etme, dalmak, kayak yapma, kavga etme, atma eğilme, yeme, içme, vurma, yüzme vs.

Alışılmamış görselleştirme açısından değerlendirilmesi: Aslan'a (1999) göre alışılmamış görselleştirme durağan, düz, önden olan insanların çoğunun verdiği ortak alışılmış perspektifin dışındaki her türlü perspektif olarak algılanır. Alışılmışın dışında bir şeyleri değişik perspektiften görüp onları farklı bir açıdan yansıtabilmektir. Dışarının ötesini daha iyi görselleştirilebileceğini ve objelerin içsel, dinamik işleyişlerine dikkat edilmesidir. İçsel görselleştirme örnekleri: Bir bezelye kılıfı içindeki bezelye taneleri, bir çöp tenekesinin içindekiler, bir evin içi, bir makinenin içsel çalışması, yer altında sürgün veren bir tohum, kıyafetlerin içinden görülen vücut bölümleri.

Sınırları uzatma veya geçme açısından değerlendirilmesi: Görünen ve sıradan olandan uzaklaşarak gereken zihinsel sıralamaları yapabilmeyi, birçok problemin yaratıcı çözümü yeniden tanımlama geçmişte devamlı izlenen ve başarılı sonuçlar vermeyen çözümlerden uzaklaşmak ve sorunun o anda tanımlanmış sınırlarını uzatmak veya geçmek gibi eylemleri içerir (Aslan,1999).

Hayal gücü zenginliği ve renkliliği açısından değerlendirilmesi: Bakanın zihninde kuvvetli farklı resimler yaratan imajları içerir. Renklilik beş duyuya hitap etme bakımından heyecan verici olmak şekilde tanımlanır. Melek, hayalet, şeytan, edebiyat ve mitolojiden hayal ürünü tipler, kurbağa, bal arısı, denizkızı, büyümlü bir at, uçan halı, hokkabaz, sirk vs (Aslan,1999).

D) Resimli Öykü Kitaplarının Metin Özelliklerinin Yaratıcılık Açısından Değerlendirilmesi

Bu kategoride resimli öykü kitaplarının metinleri incelenmiş ve tüm metinler satır satır, kelime kelime gerek şekilsel gerek anlam açısından duygusal dışavurum, hareket veya faaliyet, alışılmamış içitselleştirme, hayal gücü zenginliği ve renkliliği kriterlerine uygun olarak irdelenip puanlanmıştır. Tülin Kozikoğlu'nun kitapları bu ölçütler doğrultusunda derinlemesine incelenerek yaratıcı düşünme becerileri bu alt boyutlar ışığında değerlendirilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde Tülin Kozikoğlu'nun çocuklar için yazdığı öykülerin "Resimli Öykü Kitaplarında Yaratıcı Düşünme Becerilerini Belirlemeye Yönelik Kontrol Listesi" dikkate alınarak yapılan doküman analizleri değerlendirmelerine yer verilerek sonuçlar yorumlanmıştır.

Tablo 1. Başlıkların açıklayıcılığı ve ifade gücü açısından değerlendirilmesi

Kitaplar	f	%
Kıskanç Kurbağa Eda	5	5,15
Utangaç Köpek Kaya	5	5,15
Korkak Kuş Sema	5	5,15
Öfkeli Örümcek Rıza	5	5,15
Mutsuz Kedi Dila	5	5,15
Tembel Balık Sefa	4	4,12
Bilmiş Fare Tuna	4	4,12

İnatçı Kirpi Mina	4	4,12
Sabırsız Sinek Feza	4	4,12
Bulutunu Arayan Su Damlası	4	4,12
Özgürlüğünü Arayan Kelebek	4	4,12
Yemeğini Arayan Tırtıl	4	4,12
Bu Ne Tatlı Şey Böyle! Loli	4	4,12
Hayvanları Çoook Seviyorum! Veli	4	4,12
El ele	3	3,09
Kelebeğini Arayan Ayşe	3	3,09
Bir Çizgi Film Daha! Mali	3	3,09
Dondurma Yok mu? Peli	3	3,09
Sırası mı şimdi!	3	3,09
Hepsi Benim! Foli	3	3,09
Pes Etmek Yok!	3	3,09
Hiç Uykum Gelmedi! Ali	3	3,09
Aman Nazar Değmesin	3	3,09
Bir Tanecik Oğlum	3	3,09
Harika Bir Uçurtma	2	2,06
Ben Bir Ressamım! Dali	2	2,06
Dönme Dolap	2	2,06
Toplam	97	100,00

Tablo 1 Başlıkların açıklayıcılığı ve ifade gücü açısından en çok oranın en fazla 5,15 yüzdelerlik puanıyla *Kıskanç Kurbağa Eda, Utangaç Köpek Kaya, Korkak Kuş Sema, Öfkeli Örümcek Rıza, Mutsuz Kedi Dila* eserleri yer alırken sonrasında 4,12 yüzdelerlik puanıyla *Tembel Balık Sefa, Bilmiş Fare Tuna, İnatçı Kirpi Mina, Sabırsız Sinek Feza, Bulutunu Arayan Su Damlası, Özgürlüğünü Arayan Kelebek, Yemeğini Arayan Tırtıl, Bu Ne Tatlı Şey Böyle! Loli, Hayvanları Çoook Seviyorum! Veli* eserleri ikinci sırada yer almaktadır. 3,09 yüzdelerlik puanıyla *El ele, Kelebeğini Arayan Ayşe, Bir Çizgi Film Daha! Mali, Dondurma Yok mu? Peli, Sırası mı şimdi!, Hepsi Benim! Foli, Pes Etmek Yok!, Hiç Uykum Gelmedi! Ali, Aman Nazar Değmesin, Bir Tanecik Oğlum* eserleri başlıkların açıklayıcılığı ve ifade gücü açısından değerlendirildiğinde üçüncü sırada yer almaktadır. *Harika Bir Uçurtma, Ben Bir Ressamım! Dali, Dönme Dolap* eserleri 2,06 yüzdelerlik puanına sahiptir.

Sonuç

Bu bölümde araştırmanın alt amaçları doğrultusunda Tülin Kozikoğlu'nun erken çocukluk dönemindeki çocuklara yönelik yirmi yedi çocuk kitabının yaratıcı düşünme becerileri bağlamında incelenmesi sonucunda, bu eserlere ilişkin değerlendirmelere ve sonuçlara yer verilmiştir.

Kitap, insanlar için bilgi ve kültür birikimi açısından önemli bir yere sahiptir. Matbaanın icadından önce kitapların seri üretiminden söz edilmemekle birlikte, üretimi az, ulaşılması zor, saray kütüphanelerinde bulunan, aristokratlara hizmet eden bir fonksiyona sahipken matbaanın icadı bu durumu tamamen değiştirmiştir. Kitapların halk tarafından erişilebilirliği kolaylaşmış, seri üretimler sayesinde sadece saray kütüphanelerine hizmet etme fonksiyonunu yitirmiştir (Asan, 2021, s.229). Kitapların kültür aktarımında, çocukların eğitiminde üstlendiği, rol geniş kitlelere erişim sağlanmasıyla daha anlamlı hale gelmiştir. Toplumsal gelişim ve değişimler ile çocuk edebiyatı ürünleri ve çocukların eğitimindeki yeri önem kazanmıştır. Özellikle erken çocukluk döneminde resimli öykü kitaplarının yaratıcı düşünme, eleştirel düşünme, analitik düşünme vb. becerilerine katkısı dikkat çekmiş, toplumsal kalkınma için bir araç haline gelmiştir. Dolayısıyla çocukları korkutmayan, şiddet öğeleri içermeyen,

yazının az resimlerin çok yer kapladığı, çocukları mutlu eden, hayal gücünü geliştiren içeriklere sahip çocuk edebiyatı ürünleri çocuk eğitiminde önemli bir yer edinmiştir. Çocuklara sevgiyi, saygıyı aşılayacak masalların, hikâyelerin anlatılması çocukların gelişimi için önem arz edeceğinden çocuk kitapları doğru seçilmelidir. 21.yüzyılın getirmiş olduğu yenilik, inovasyon, değişim ve dönüşüm farklı ve yaratıcı düşünen bireylerin eseridir. Yeniliklere ayak uydurabilmek, çağı yakalayabilmek için erken çocukluk dönemi büyük önem arz etmektedir.

Alan yazında Gönen, Uludağ, Fındık Tanrıbuyurdu ve Tüfekçi tarafından 2014 yılında "0-3 Yaş Çocuklarına Yönelik Resimli Çocuk Kitaplarının Özelliklerinin İncelenmesi" adlı araştırma makalesinde kaleme alınmıştır. Resimli çocuk kitapları iç ve dış yapı unsurları açısından incelenmiştir (Gönen, Uludağ, Fındık Tanrıbuyurdu ve Tüfekçi, 2014). Uyanık Balat, Kılıç, Değirmenci ve Ünsal tarafından 2017 yılında "Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik resimli çocuk kitaplarında yer alan temel kavramların incelenmesi" araştırma makalesinde de okul öncesi dönem çocuklarına yönelik resimli çocuk kitaplarında bulunan kavramlar incelenmiştir (Uyanık Balat, Kılıç, Değirmenci ve Ünsal, 2017). Metin tarafından 2019 yılında kaleme alınan "Müzikli Hikâye ve Masalların Okul Öncesi Eğitim Dönemindeki Çocukların Yaratıcılık Düzeylerine Etkisi" başlıklı yüksek lisans tezinde okul öncesi dönem çocuklarının müzikli hikâye ve masallarla yaratıcılık düzeylerini incelemek ve çocukların yaş, cinsiyet, doğum sırası, okul öncesi kuruma devam süresi gibi farklı değişkenlerle yaratıcılık düzeyleri arasındaki ilişkiler ortaya koyulmaya çalışılmıştır (Metin, 2019). Erduran tarafından 2022 yılında kaleme alınan "Okul Öncesi Eğitime Devam Eden Çocukların Mizaç Özellikleri ile Yaratıcılıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tezinde okul öncesi eğitime devam eden 60-72 aylık çocukların mizaç özellikleri ve yaratıcılıkları düzeyleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Ayrıca mizaç özellikleri ve yaratıcılık düzeyleri çocuğun cinsiyet, kardeş sayısı, annenin ve babanın öğrenim düzeyi değişkenleri açısından da incelenmiştir (Erduran, 2022). Görüldüğü üzere çalışmaların çocuk edebiyatı, resimli çocuk kitapları ve yaratıcılık ile ilgili ayrı ayrı çeşitli unsurlar açısından yapıldığı görülmektedir. Erken çocukluk döneminde yaratıcı düşünme becerileri ve resimli çocuk kitaplarının ilişkisinin incelendiği araştırmalara ve modern çağın önde gelen çocuk kitapları yazarlarından biri olan Tülin Kozikoğlu'nun eserlerinin alan yazında yaratıcı düşünme becerileri bağlamında inceleyen çalışmalara rastlanılmamıştır.

İnceleme sonucunda Tülin Kozikoğlu'nun eserlerinde dört temel kategoride dikkat çekici ölçüde yaratıcı düşünme becerilerini destekleyen unsurlara rastlanmıştır. Tülin Kozikoğlu'nun eserlerinde başlık seçiminde çok özenli olduğu görülmüştür. Başlıkların soyutluğu, içerikle ilgili ipucu vermesi ve güçlü tanımlamalar içermesi nedeniyle yaratıcı unsurlar barındırmaktadır. Çocuğun kitapla ilgili karşılaştığı ilk metin olması bakımından başlığın ne denli önemli olduğunu bilincinde olarak ilgi çekici ve içerikle ilgili ipucu vermesi konusunda da dikkat ettiği görülmektedir. Tülin Kozikoğlu'nun yazmış olduğu resimli öykü kitaplarının tek tip olmadığı görülmüş, yazar çeşitli alanlarda yaratıcılığı geliştiren, çocuğa farklı bir bakış açısı kazandırabilen nitelikte eserler kaleme almıştır. Erken çocukluk döneminde bulunan ve dinleyici olan çocuklara çeşitli mekân ve zamanlarda ilgi çekici içerikler sunarak, çocukların dikkatini çeken çalışmalar ortaya koymuştur. Resimli öykü kitaplarının baskı kalitesi, kitap boyutları, renk tonları ve ciltleme farklılıkları ile birbirlerinden farklı olduğu gözlemlenmiştir. İçerik olarak kimi zaman bilimsel konular hakkında, kimi zaman fantastik konular hakkında, kimi zaman ise erken çocukluk döneminde sıklıkla karşılaşılan sorunlara yaratıcı çözümler sunmasıyla klasik öğretici anlayıştan sıyrılmaktadır.

İncelenen eserlerde Tülin Kozikoğlu'nun çizerlerle birlikte uyumlu bir çalışma ortaya koyduğu görülmektedir. Çoğunlukla kitaplarda erken çocukluk dönemi sorunlarına yer verilmiş bu sorunlara çözüm noktasında hem okuyana hem dinleyici olan çocuğa hem de ebeveyne çıkarımlar yaptırmaktadır. Çocuk edebiyatında didaktik öğelerin varlığı çocukların yaratıcılığını sınırlamakta birlikte ilgi çekiciliğini de azaltmaktadır. Buradan hareketle Tülin Kozikoğlu'nun incelenen eserlerinde didaktik unsurların yer almayışı, sorunlara yaratıcı çözümleri yine öyküye konu olan kahramanın buluyor olması yaratıcı düşünme becerilerini desteklemektedir.

Yemeğini Arayan Tırtıl, Kelebeğini Arayan Ayşe, Özgürlüğünü Arayan Kelebek, Bulutunu Arayan Su Damlası eserlerinde sayfa içlerine gizlenmiş sürprizli sayfaların varlığı okuyucu/dinleyicinin ilgisini canlı tutmakta, açılan sayfalardan ne gibi sürprizler çıkacağı ile ilgili merak uyandırmaktadır. Hayal gücünün ve yaratıcı düşünme becerilerinin gelişiminin desteklediği bu eserlerde, "Senin dürbününden bakınca ne görünüyor?", "Senin pencereni açınca ne görünüyor?", "Senin kapını açınca ne görünüyor?", "Senin bulutundan bakınca ne görünüyor?" sorularını soran Tülin Kozikoğlu, öykü kitabının son sayfalarında aynı zamanda çocuğun yaratıcılığını, hayal gücünü yansıtacak resim yapmasına teşvik eden etkinlik sayfasına yer vermiştir. Yine bu eserlerde metin puntosundaki hareket unsurları ve değişiklik, dikkat çekici olmakla birlikte öykü içerisinde dikkat çekilmek istenen durumla ilgili ifadeleri temsil etmektedir. Öykülerde mevsimlere, aylara, iklimlere dair bilgilendirmeler de yapılmaktadır.

Resim metin dengesine özellikle dikkat edilen eserlerde çizerin yakın çekim görselleriyle ve detaylandırılmış canlı renklerle konuyu tamamlayan resimleriyle çocuklarda ince noktalara dikkat çekilerek bunlarla ilgili yorumlamaya imkân tanımaktadır. Çocuklar dikkat süreleri kısa olduğu için ilgisini çekmeyen konuları iyi kurgulanmamış metinleri dinlemeyeceği için yaratıcı düşünme becerilerinden de bahsedilemez. Tülin Kozikoğlu iyi kurgulanmış akıcı, açık ve şiirsel bir dille okuyucunun ilgisini çeken konularda ortaya koyduğu eserlerinde, yaratıcı düşünme becerilerini destekleyen öğelerin bol miktarda varlığından söz edilebilir.

Kozikoğlu, çocukların bilişsel gelişimine olan etkileri olan resimli öykü kitapları sunmuştur. Çocuklarda özellikle karşılaştırma, uygulama, gözlemlenme, sınıflandırma, eşleştirme yapma olanakları sağlayarak, düşünme ile ilgili temel işlemlerin ve zihinsel süreçlerin gelişmesini ve yaratıcı düşünme becerilerini desteklediği ifade edilebilir. Bunun yanı sıra problem çözme becerilerini noktasında çatışma durumu yaratarak sorunlara yaratıcı çözümler bulan yazar, kahramanların şaşırtıcı maceralarıyla eğlendirebilmekte, eğlendirirken de empati duygusunu ön plana çıkarabilmektedir. Bir Tanecik Oğlum, Aman Nazar Değmesin gibi öykü kitaplarında yer alan kahramanların duygusal dışavurum ifadelerinin net olmayışı, okuyucunun hayal gücüne bırakılarak, onların bir duygu atfetmesine imkân tanıdığı için yaratıcı düşünme becerilerini desteklemektedir.

Esri öğelerinin ölçülü kullanımı erken çocukluk döneminde bulunan çocuğun dinlediği bir öyküyü tekrar tekrar dinleme isteğine yol açmaktadır. Tülin Kozikoğlu, Leyla Fonten serisinin dokuz kitabında da aynı giriş cümlelerine yer vermesiyle birlikte çocukların bu cümleleri ezberleyerek kendi kendine söylemelerine olanak sağlamaktadır. Tülin Kozikoğlu'nun incelenen resimli öykü kitaplarında devrik cümleler, ikilemeler, deyimler ve soru cümlelerinin varlığıyla çocukların kelime dağarcığının gelişimine katkı sağladığı söylenebilir. Yazar metinlerde yer verdiği deyimler aracılığıyla çocuğun içinde bulunduğu kültürü özümsemesini sağlamaktadır. Bunun yanı sıra yeni öğrendiği kelimeleri anlamına uygun kullanmaya çalışan çocukta zihinsel süreçler aktif bir şekilde işleyerek yaratıcı düşünme becerileri desteklenmektedir.

Tülin Kozikoğlu'nun eserlerindeki temanın okuyucuya yansıtılması da dikkat çekici özelliktedir. Dönme Dolap eserinde yazarın az, öz ve yeterli ifadelerle savaş ve göç kavramlarını bu ifadelerin metinde yer almadan işleme ilgi çekici olmuştur. Genel olarak yazarın çizerlerle uyumlu bir şekilde yol aldığı, bazı eserlerinde metin olmadan sadece öykünün görselleriyle öyküdeki kurgunun okuyucuya yansıtıldığı sonucu çıkarılabilir. Bu durum erken çocukluk döneminde okuma yazma bilmeyen bir çocuğun, öğretmeni ya da ebeveyni olmadan kitapla ilgili merak uyandırıp, yaratıcı düşünme bağlamında çözümlenmeler yapmasına olanak sunmaktadır.

Kozikoğlu'nun eserlerinin bir bölümü daha önce de incelemeye konu olmuştur. Yılmaz ve Özdemir Erem'in araştırma makalesi olarak yayınladığı çalışmada Leyla Fonten serisi ileti problemleri açısından incelenmiş, seride pek çok olumsuz öge olduğu tespit edilmiştir. Serideki eserlerde dile getirilen duygularla ilgili verilen iletilerin anlaşılır olmadığı, abartılı duyguların olumlandığı, kullanılan kavramlarla ilgili yanlışların yaşandığı, bazı sorunların derinlemesine irdelenmediği, çözüm önerilerinin sunulmadığı ve arkadaşlık ilişkilerinin güven temelli kurulmadığı gibi ortak kusurlarının olduğu görülmüştür. Bu sonuçları ışığında okul öncesi çocuk kitaplarında olumlu iletilere yer verilmesi, kavram kargaşasına neden olabilecek kurgulardan uzak durulması ve tesadüfe bağlı ve yüzeysel çözümlerden kaçınılması gerektiği söylenilebilir (Yılmaz ve Özdemir Erem, 2017, s.260). Karşıt bir düşünce olarak yapılan çalışmada sorunlara çözüm önerisi sunulmadığı için, iletilerin anlaşılır olmadığı bu sebeple bu seri öyküde ileti probleminin varlığından söz edilse de yaratıcı düşünme bağlamında bu mesajların olması yaratıcılığı geliştirmeyen unsurlardır. Çocuk edebiyatı eserleri ile ilgili araştırmalar incelendiğinde iletilerin doğrudan didaktik bir şekilde verilmesinin, sorunlara çözümün yazar tarafından sunulmasının öyküyü sıkıcı hale getirdiği, okuma isteği uyandırmadığı görülmektedir. Yaratıcı düşünme becerileri bağlamında değerlendirildiğinde ise bu durumun yaratıcılığa ket vurduğu, soruna çözümün doğrudan sunulmaması gerektiği, mesaj içeren iletilerde okuyucuya sorgulama, düşünme, zihinsel süreçleri aktifleştirme imkânı tanınmadığı için olumsuz olarak nitelendirilmektedir.

Yenilik ve teknoloji çağında daha yaratıcı, özgün ürünlerle çağı yakalayan bireylere ihtiyaç daha da artmaktadır. Erken çocukluk dönemi yaratıcılığın geliştirilmesi için iyi bir fırsattır. Yaratıcı düşünme becerilerini destekleyen kitaplar bu amaca hizmet eden en iyi araçlardır. Bu sebeple:

Öğretmenler öğrencilerine sınıfta yaratıcı düşünmeyi destekleyici kitapları seçebilir, okurken açık uçlu sorular yöneltebilir, çocukların ailelerine nitelikli çocuk edebiyatı ürünleri hakkında bilgilendirme yapabilirler. Yaratıcı düşünme becerilerini destekleyen nitelikli öykü kitaplarının hangi özelliklere göre seçileceği ve bu kitapların nasıl okunacağı ile ilgili aileleri bilgilendirebilirler. Öğretmenler sınıflarında öfke kontrolü sorunu yaşayan öğrencisi varsa Öfkeli Örümcek Rıza öyküsünü, kıskançlık duygusunu yönetemeyen öğrencisi varsa Kıskanç Kurbağa Eda öyküsünü, bağımlı anne-çocuk ilişkisi bulunan öğrencilerine Bir Tanecik Oğlum öyküsünü, sınıflarında göçle gelen öğrencileri varsa Dönme Dolap öyküsünü, korku duygusuyla baş edemeyen öğrencisi varsa Korkak Kuş Sema öyküsünü, bilim ve doğa olayları ile ilgili öğrencilerince merak uyandırmak için Meraklı Gezginler Serisi öykülerini sınıfta okuyabilirler. Ailelere de bu kitapları çocuklarına okumaları yönünde tavsiyelerde bulunabilirler. Lili ve Yedi Çocuğu seri öyküleri her biri farklı davranışsal sorunlar üzerine kurgulanması, sorunlara farklı bakış açısı getirmesi ve az yazı bol resim içermesi bakımından öğretmenler tarafından ailelere tavsiye edilebilir. Öğretmenler ve aileler okunan kitapları birbirleriyle değiştirerek daha fazla sayıda nitelikli kitaplara ulaşabilirler.

Akademisyenler üniversitelerin çocuk edebiyatı derslerinde yaratıcı düşünme becerileri ile ilgili konulara yer verip yaratıcı düşünme becerilerini destekleyen nitelikli çocuk edebiyatı eserlerini ders kapsamında inceleyebilirler. Buna ilaveten lisans dersinde öğretmen adaylarının yazarları ve eserlerini tanıtmaya yönelik bir ders izleme yöntemi kullanabilirler ve bol miktarda farklı yazarların kitaplarını okuyarak öykülerin başlıkların açıklayıcılığı ve ifade gücü, kapak ve ciltleme, yazı tasarımı, resimleme, metin özellikleri açısından mukayese etme fırsatı sunabilirler. Öğretmen adaylarına uygulama okullarında yaratıcı düşünme becerilerini destekleyen kitapları seçme ve okuma fırsatı sunabilirler.

MEB kitap seçme komisyonlarında yaratıcı süreçlere katkı sunan, yaratıcı düşünme becerilerini geliştiren kitapların seçimi ile okul kitap listelerine öneriler sunabilirler. Öğretmenlere yönelik yaratıcı düşünme becerilerinin gelişimi konusunda hizmet içi eğitimler düzenlenebilir. Tek başına yaratıcı düşünme becerilerini destekleyen nitelikli kitapların varlığı yeterli olmamakla birlikte erken çocukluk döneminde okuma yazma bilmeyen çocuklara kitap okuyan kişi de çok önemlidir. Aileler ve öğretmenlere yönelik etkileşimli kitap okuma yöntemleri kursları düzenlenebilir.

Yayınevleri ticari amaç gütmeyen edebi eser olma özelliği taşıyan eserleri yayınlamak çocukların iyi kitaplar ile tanışmalarını sağlayabilir, iyi kitaplar yaratıcılık ile ilgili zihinsel süreçlerin aktifliğini sağlamanın yanı sıra görsel estetik bilinci oluştururken, erken çocukluk döneminde çocuğun çok yönlü gelişiminin de desteklenmesine imkân tanır.

Araştırma yapacaklar resimli çocuk öykülerinin etkileşimli okuma teknikleri ile çocuklardaki etkisini araştırabilir, nitelikli çocuk edebiyatı eserlerini eleştirel, analitik vb. düşünme becerileri açısından değerlendirebilirler. Farklı yazarların eserlerini ve farklı edebi metin türlerini yaratıcı düşünme becerileri açısından inceleyebilirler.

Kaynakça

- Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2005). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. (6. bas.). Sakarya Kitabevi.
- Araz, A. ve Erkuş, A. (2014). Duygu dışavurum tarzlarının kavramsallaştırılması ve ölçümü: Bir envanter geliştirme çalışması, *Türk Psikoloji Dergisi*, 29(74), 50-61.
- Asan, T. (2021). Kitap kapağının iki yüzü, *Akdeniz Sanat*, 15(28), 227-254
- Aslan, A. E. (1999). Adaptation of Torrance Test of Creative Thinking, Washington D.C: International Conference on Test Adaptation Proceedings. George Town University.
- Asutay, H. (2013). Çocuk yazınının fantastik dünyası: Masallar. *Turkish Studies*, 8(13), 265-278.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. Ahi Evran Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-15.
- Elo, S., Kyngäs H. (2008). The qualitative content analysis process. *Journal of Advanced Nursing*, 62(1), 107-115.
- Erduran, N. (2022). *Okul öncesi eğitime devam eden çocukların mizaç özellikleri ile yaratıcılıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi*, [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi
- Ertekin, A. (2007). Fantastik yazın nedir? *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(1), 35-46.

- Galda, L., ve Cullinan, B. E. (2001). *Literature and the child*, (5. bas.). Wadsworth.
- Gönen, M. (2000). *Okulöncesi çocuk edebiyatı*. (1. bas.). Çocuk Vakfı Yayınları.
- Gönen, M., Uludağ, G., Tanrıbuyurdu, E. F. ve Tüfekçi, E. (2014). 0-3 Yaş çocuklarına yönelik resimli çocuk kitaplarının özelliklerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29-1), 126-139.
- Gönen, M., Uygun, M., Erdoğan, Ö., ve Katrancı, M. (2012). Resimli çocuk kitaplarının fiziksel, içerik ve resimleme özellikleri açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 42(196) 258- 272.
- Gross, J. J. ve John, O. P. (1995). Facets of emotional expressiv-ity: Three self-report factors and their correlates. *Personality and Individual Differences*, 19, 555-568.
- Jalongo, M.R. (2004). *Young Children and Picture Books*, (2. bas.). National Association for the Education of Young Children.
- Kalyoncu, N., Dağlı S.B. (2007). *Çocuklar için yaratıcı yazı çalışmaları: İlk konumuz günlükler*. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Bildiri Kitabı, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Ankara.
- Kenndy-Moore, E. ve Watson, J. C. (1999). *Expressing emotion: Myths, realities, and therapeutic strategies*. (1. bas.). The Guilford Press.
- Kılıç, Z., Değirmenci, Ş., Ünsal, F. Ö. ve Uyanık Balat, G. (2017). Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik resimli çocuk kitaplarında yer alan temel kavramların incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 0 (44), 424-441.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi, *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170-189.
- Kozikoğlu, T. (2012). *Özgürlüğünü Arayan Kelebek*, (1. bas.). Sev Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2017). *Korkak Kuş Sema*, (5. bas.). Sev Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2018). *Bilmiş Fare Tuna*, (6. bas.). Sev Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2018). *İnatçı Kirpi Mina*, (8. bas.). Sev Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2018). *Mutsuz Kedi Dila*, (8. bas.). Sev Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2018). *Sabırsız Sinek Feza*, (6. bas.). Sev Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2018). *Tembel Balık Sefa*, (8. bas.). Sev Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2019). *Bir Çizgi Film Daha! Mali*, (8. bas.). İletişim Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2019). *Hayvanları Çok Seviyorum! Veli*, (8. bas.). İletişim Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2019). *Hepsi Benim! Foli*, (7. bas.). İletişim Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2019). *Kıskanç Kurbağa Eda*, (7. bas.). Sev Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2019). *Öfkeli Örümcek Rıza*, (10. bas.). Sev Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2019). *Pes Etmek Yok*, (1. bas.). İletişim Yayıncılık.

- Kozikoğlu, T. (2019). *Sırası mı Şimdi!*, (1. bas.). İletişim Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2019). *Utangaç Köpek Kaya*, (6. bas.). Sev Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2020). *Aman Nazar Değmesin*, (1. bas.). Kırmızı Kedi Yayınevi.
- Kozikoğlu, T. (2020). *Bir Tanecik Oğlum*, (1. bas.). Kırmızı Kedi Yayınevi.
- Kozikoğlu, T. (2020). *Dondurma Yok mu? Peli*, (9. bas.). İletişim Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2020). *Dönme Dolap*, (3. bas.). Doğan ve Egmont Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2020). *Kelebeğini Arayan Ayşe*, (10. bas.). Sev Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2021). *Ben Bir Ressamım! Dali* (8. bas.). İletişim Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2021). *Bulutunu Arayan Su Damlası*, (12. bas.). Sev Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2021). *Bu Ne Tatlı Şey Böyle! Loli*, (8. bas.). İletişim Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2021). *El ele*, (1. bas.). Kırmızı Kedi Yayınevi.
- Kozikoğlu, T. (2021). *Harika Bir Uçurtma*, (2. bas.). İletişim Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2021). *Hiç Uykum Gelmedi! Ali*, (9. bas.). İletişim Yayıncılık.
- Kozikoğlu, T. (2021). *Yemeğini Arayan Tırtıl*, (11. bas.). Sev Yayıncılık.
- Kring, M.A., Smith, D.A. ve Neale, J.M. (1994). Individual Differences in Dispositional Expressiveness: Development and Validation of the Emotional Expressivity Scale, *Journal of Personality and Social Psychology*, 66(5), 934-949.
- Külük, C. Ş., (2013). Resimli çocuk kitaplarının nitelik sorunsalı ve çocuğun sanat eğitimi sürecindeki yeri: Delioğlu'nun resimlediği yapıtlar üzerine bir inceleme, *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(2), 393-417.
- Mert Duran C.N. (2017). Dil ve edebiyat öğretiminde söylem: Ömer Seyfettin'in ilk cinayet hikâyesi örneği, *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 4(12),582-589.
- Metin, Ö. (2019). *Müzikli hikâye ve masalların okul öncesi eğitim dönemindeki çocukların yaratıcılık düzeylerine etkisi*, [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Miles, M.B. ve Huberman A.M. (1994). *Qualitative data analysis*. (3. bas.). Sage Publications.
- Nikolajeva, M. ve Scott, C. (2000). The dynamics of picture book communication. *Children's Literature in Education*, 31(4), 225-239.
- Saban, A. (2002). *Öğrenme Öğretme Süreci*. (6. bas.). Nobel Yayıncılık.
- Sever, S. (2002). *Okulöncesi Dönemdeki Çocuklara Seslenen Kitaplarda Bulunması Gereken Temel Özellikler*. Çocuk Edebiyatı. (Ed. Z. Güneş). (1. bas.). Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Sever, S. (2010). *Çocuk ve edebiyat*. (6. bas.). Tudem Yayıncılık.
- Sever, S. (2013). *Çocuk edebiyatı ve okuma kültürü*. (6. bas.). Tudem Yayıncılık.
- TDK (2005). *Türkçe Sözlük*, (10. bas.). Türk Dil Kurumu.
- UNESCO. (1999). *Erken Çocukluk Eğitiminin Önemi Üzerine Düşünceler ve Öneriler*. (1. bas.). AÇEV Yayını.

-
- Yeşilyurt, E. (2020). Yaratıcılık ve yaratıcı düşünme: tüm boyut ve paydaşlarıyla kapsayıcı bir derleme çalışması, *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*,15(25),3874-3915.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6. bas.). Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, O., ve Özdemir Erem, N. H. (2017). Okul öncesi çocuk kitaplarında ileti problemi: Leyla Fonten'den öyküler serisi, *EKEV Akademi Dergisi*, 21(72),241-262.
- Yücel, İ. H. (2006). *Türkiye'de bilim teknoloji politikaları ve iktisadi gelişmenin yönü*. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı, Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü, Türkiye'de Bilim Teknoloji Politikaları ve İktisadi Gelişmenin Yönü (sbb.gov.tr) adresinden 15 Ağustos 2023 tarihinde erişilmiştir.